

15. KDY LZE ŽALOVAT MIMO MÍSTA ZÁSAHU DO OSOBNOSTNÍCH PRÁV?

Citace

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. listopadu 2025,
sp. zn. 27 Cdo 1848/2025

Právní věta

Ve sporech o ochranu osobnosti může žalobce podat žalobu u soudu místa, kde se nachází centrum zájmů poškozeného, pouze za předpokladu, že k zásahu do jeho osobnostních práv došlo prostřednictvím internetu.

Stručný popis případu a odůvodnění

Žalobci jsou pozůstalými po zemřelé herečce. Žalobou se domáhali zdržení se užití jména a podobizny této herečky, jakož i zaplacení nemajetkové újmy v penězích ve výši 500 000 Kč. Žalovaná měla porušit osobnostní práva zemřelé tím, že na zámku ve Spolkové republice Německo pořádala výstavu, na které bez jakéhokoliv souhlasu prodávala dárkové předměty s vyobrazením zemřelé a využívala podobizny zemřelé v rámci výstavy.

Soud I. stupně zamítl námitku nedostatku mezinárodní pravomoci (příslušnosti) českých soudů, vznesenou žalovanou. Odkázal přitom na rozsudek SDEU ve spojených věcech C-509/09 a C 161/10, eDate Advertising GmbH a další v. X a Sociétés MGN LIMITED. Vnímají-li žalobci zásah do osobnosti zemřelé jako újmu vlastní, je možné dovodit mezinárodní příslušnost českých soudů podle čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis, neboť žalobci jsou ve sporech o porušení osobnostních práv oprávněni zvolit i soud místa, kde mají centrum svých zájmů, tj. obvykle místo svého bydliště.

Odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně potvrdil. Uzavřel, že žalobou je uplatňována postmortální ochrana osobnosti zemřelé, která byla zná-

mou českou herečkou, jež žila i tvořila v České republice, přitom bydliště žalobců se v době tvrzeného zásahu rovněž nacházelo v České republice.

Žalovaná podala dovolání, ve kterém odvolacímu soudu vytkla, že na projednávanou věc nepřilehavě použil judikaturu SDEU (ve spojených věcech C-509/09 a C-161/10), která se týká porušení osobnostních práv prostřednictvím obsahu zveřejněného na internetových stránkách, které jsou dostupné po celém světě. SDEU přijal závěr, že žalobce může podle čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis podat žalobu na ochranu osobnosti buď u soudu místa, kde je usazen autor poškozujícího obsahu, nebo u soudu místa, kde má poškozený centrum svých zájmů, pouze došlo-li k zásahu do osobnostních práv v poměrech specifického prostředí internetu. Žalobci se však po žalované domáhají postmortální ochrany osobnostních práv zemřelé, do kterých mělo být zasaženo výstavou a prodejem propagačních předmětů na zámku ve Spolkové republice Německo, nikoliv zveřejňováním jakéhokoliv obsahu na internetových stránkách. Výstava byla zaměřena na německé publikum, a proto jsou to německé soudy, které mají k údajnému protiprávnímu jednání žalované obzvláště blízko v souladu s myšlenkou pravidel alternativní příslušnosti podle čl. 7 nařízení Brusel I bis. Navrhla, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí soudu I. stupně zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud také posuzoval, zda je vůbec dán prostor pro aplikaci pravidel k určení alternativní mezinárodní příslušnosti soudů podle čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis. Toto ustanovení umožňuje žalobci podat žalobu ve věcech deliktní či kvazideliktní odpovědnosti u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodní události – tj. místa, kde buď došlo k újmě, nebo kde nastala příčinná událost, v níž má tato újma původ. Ve sporech o porušení osobnostních práv s mezinárodním prvkem byla tato místa judikaturou SDEU dále upřesněna tak, že nárok na náhradu celé nemajetkové újmy, stejně jako nárok na zdržení se určitého jednání či nárok na odstranění závadného stavu, může žalobce podle své volby žalovat buď u soudu místa, kde je vydavatel poškozujícího obsahu usazen, nebo – a to pouze v případě šíření obsahu prostřednictvím internetu – u soudu místa, kde má poškozený centrum svých zájmů. Zároveň má žalobce možnost podat žalobu na náhradu části nemajetkové újmy u soudu každého členského státu, ve kterém byl poškozující obsah zveřejněn, avšak pouze v tom rozsahu, v jakém byl v daném státě poškozen. Z toho je zřejmé, že použití čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis přichází ve sporech o ochranu osobnosti

do úvahy pouze v případech zásahu do osobnostních práv s mezinárodním přesahem, případně s přesahem, který nelze jednoznačně ohraničit územím některého z členských států (typicky v případě šíření poškozujícího sdělení prostřednictvím internetu). Jinak řečeno, pro aplikaci čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis ve sporech o porušení ochrany osobnosti musí být naplněn mezinárodní prvek v podobě protiprávního jednání či vzniku újmy v jiném členském státě, než je členský stát, ve kterém má bydliště žalovaný jako základní hraniční určovatel mezinárodní příslušnosti soudů podle čl. 4 odst. 1 nařízení Brusel I bis. K porušení osobnostních práv zemřelé mělo v projednávané věci podle tvrzení žalobců dojít na výstavě pořádané výlučně na území Spolkové republiky Německo.

Za této situace jsou tvrzené protiprávní jednání dovolatelky, jakož i újma v jeho důsledku žalobcům vzniklá jednoznačně ohraničeny územím Spolkové republiky Německo. Porušení osobnostních práv zemřelé se tak za těchto okolností mohlo negativně projevit pouze na tomto místě, nikoliv v České republice, na jejíž území obsah poškozující osobnostní práva zemřelé nebyl dovolatelkou vůbec šířen. Opačný závěr by v tomto případě popřel jak obecnou procesněprávní zásadu upravenou v čl. 4 odst. 1 nařízení Brusel I bis, podle které se žalobce řídí soudem žalovaného (*actor sequitur forum rei*), tak i základní princip úpravy pravidla pro určení alternativní mezinárodní příslušnosti soudů podle čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis, jehož smyslem a účelem je zohlednit existenci zvláště úzké vazby mezi žalobou a soudy tímto pravidlem určenými. Právní posouzení odvolacího soudu, který na projednávanou věc aplikoval čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis, není proto ani z těchto důvodů správné.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší soud zrušil jak rozhodnutí odvolacího soudu, tak rozhodnutí soudu I. stupně, kterému věc vrátil k dalšímu řízení.